

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

К.В. Балабанов

« 01 » _____ 2019 р.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«ПОЛІТОЛОГІЯ»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____ третій рівень вищої освіти
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____ доктор філософії
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ _____ 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ _____ 052 Політологія
(шифр та найменування спеціальності)

Спеціалізація (за необхідністю) _____

СХВАЛЕНО

Протокол засідання Вченої Ради МДУ
27 червня 2019 р. №11

Освітня програма вводиться в дію з 01 вересня 2019 р.

Ректор К.В. Балабанов К.В. Балабанов

(наказ № 231 від 01 липня 2019 р.)

« 01 » липень 2019 р.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Титульний лист

I Преамбула

II Загальна характеристика

- Рівень вищої освіти
- Ступінь вищої освіти
- Назва галузі знань
- Назва спеціальності
- Обмеження щодо форм навчання (не обов'язково)
- Освітня (і) кваліфікація (ї)
- Професійна(і) кваліфікації (тільки для регульованих професій)
- Кваліфікація в дипломі
- Опис предметної області
- Академічні та професійні права випускників
- Працевлаштування випускників (тільки для регульованих професій)

III Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

IV Перелік компетентностей випускника

- Інтегральна компетентність
- Загальні компетентності
- Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

V Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

VI Форми атестації здобувачів вищої освіти

- Форми атестації
- Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)

VII Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

- Принципи та процедури забезпечення якості вищої освіти
- Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм
- Оцінювання здобувачів вищої освіти
- Підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників
- Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу
- Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом
- Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації
- Запобігання та виявлення академічного плагіату

I Прембула

1. Освітньо-наукову програму розроблено і внесено кафедрою міжнародних відносин та зовнішньої політики Маріупольського державного університету за галуззю знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 052 Політологія.

2. Затверджено та надано чинності рішенням Вченої ради МДУ від 27 червня 2019 р. протокол № 11.

3. Розробники програми

Балабанов Костянтин Васильович – член-кореспондент НАПН України, д.політ.н., професор, Заслужений працівник освіти України, Маріупольський державний університет;

Пашина Наталія Полікарпівна – д.політ.н., доцент, Маріупольський державний університет;

Грідіна Ірина Миколаївна – д.і.н., професор, Маріупольський державний університет;

Трофименко Микола Валерійович – к.політ.н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи (міжнародні зв'язки), Маріупольський державний університет;

Гільченко Олена Леонідівна – к.політ.н., завідувач кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики, Маріупольський державний університет.

4. Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Фесенко Микола Васильович – д.політ.н., провідний науковий співробітник відділу трансатлантичних досліджень Державної установи «Інститут всесвітньої історії НАН України».

Трима Катерина Андріївна – к.політ.н., провідний науковий співробітник відділу політики і врядування у вищій освіті Інституту вищої освіти Національної академії педагогічних наук України.

II Загальна характеристика

Рівень освіти	вищої	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь освіти	вищої	Доктор філософії
Галузь знань		05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність		052 Політологія
Обмеження щодо форм навчання		Денна, заочна
Освітня кваліфікація		Доктор філософії з політології
Професійна(і) кваліфікація(ї) (тільки для регульованих професій)		
Кваліфікація дипломі	в	Доктор філософії з політології
Опис предметної області		<p>Об'єкт вивчення: владно-політичні відносини на місцевому, національному та глобальному рівні (politics, policy, polity), політичні ідеї та концепції, проблеми влади та публічної політики, формальні та неформальні політичні інститути та процеси, політична поведінка, політична культура та ідеологія, світова політика та політика окремих країн та регіонів.</p> <p>Предмет вивчення та/або діяльності: принципи, поняття, категорії та концепції політичної науки; загальні та спеціальні підходи та методи нормативної та позитивної політичної теорії, політичного аналізу, порівняльної та прикладної політології, спеціальних політологічних дисциплін</p> <p>Цілі навчання: підготовка кваліфікованих фахівців-політологів, які на поглибленому рівні володіють категорійно-понятійним та аналітично-дослідницьким апаратом політичної науки, розгорнутими знаннями сучасної політичної теорії та практики; оволодіння методологією сучасних соціальних наук, прикладними методиками, технологіями та інструментарієм аналізу політичної сфери; застосування набутих компетентностей в науково-дослідницькій, експертно-аналітичній, політико-консультаційній, викладацькій, громадській та суспільно-політичній діяльності.</p> <p>Методи, методики та технології: загально-логічні, теоретичні, емпіричні та експлікативні методи наукового пізнання, методи політичного моделювання, кейс-технології, методики експертного-аналітичного оцінювання, моделювання та прогнозування розвитку суспільно-політичних, соціокультурних та економічних простору та відносин на різних рівнях у поєднанні із сучасними технологіями.</p> <p>Інструментарій та обладнання: сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти</p>
Фокус програми:	загальна/спеціальна	
Орієнтація програми		Академічна та наукова орієнтація

Академічні права випускників	Мають право продовжувати навчання на другому науковому ступені – 10–му кваліфікаційному рівні НРК України
Працевлаштування випускників (для регульованих професій обов'язково)	Посади наукових співробітників у науково-дослідних установах; науково-педагогічних працівників у закладах вищої освіти; керівні посади в органах державної влади і місцевого самоврядування, громадсько-політичних організаціях.

III Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття третього (освітньо-наукового) ступеня вищої освіти. Тип диплому.

Структура програми: освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії з політології складається з двох частин – освітньої та наукової компоненти.

Обсяг освітньої програми доктора філософії становить 48 кредитів ЄКТС, строк навчання – 4 роки.

Цикл загальної підготовки складає 44%; цикл професійної підготовки – 56%. Нормативна частина – 73%; варіативна частина – 27%.

Для успішного засвоєння освітньо-наукової програми доктора філософії абітурієнти повинні мати повну вищу освіту (наявність диплома ОС «Магістр» або ОКР «Спеціаліст»).

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Освітньо-наукова програма та розроблений на її підставі навчальний план аспірантури є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, які погоджуються з науковим керівником та затверджуються вченою радою Маріупольського державного університету.

IV Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність виявляти та розв'язувати комплексні проблеми в сфері політології, висувати гіпотези та генерувати нові ідеї їх комплексного розв'язання, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань у процесі дослідницько-інноваційної діяльності та професійної практики.
Загальні компетентності	<p>КЗ-1. Оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору;</p> <p>КЗ-2. Здобуття глибинних знань із спеціальності, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку;</p> <p>КЗ-3. Набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності;</p> <p>КЗ-4. Здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів зі спеціальності.</p>
Спеціальні (фахові),	- Знання змісту основоположних теоретичних концептів і методик, що застосовують при аналізі і прогнозуванні політичних процесів та політичних

<p>предметні компетентності</p>	<p>відносин; володіння основними детермінантами, що визначають сучасні політичні процеси та політичні відносини (КП-1).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність виявляти ключові політичні, економічні, соціокультурні та ресурсно-технологічні фактори, здатні надавати системний вплив на зміст та спрямованість політичних процесів та політичних відносин, оцінювати їх вплив у середньостроковій та довгостроковій перспективах (КП-2). - Здатність до політичного та компаративного аналізу, до розробки і реалізації науково-обґрунтованих політичних рішень і дій, до публічних виступів, ведення дискусій, аргументованого відстоювання своїх громадянських і наукових позицій (КП-3). - Здатність генерувати нові ідеї задля розв'язання широкого спектру науково-дослідних завдань в різноманітних галузях суспільно-політичного, соціокультурного та економічного простору України та світу на підставі критичного аналізу та оцінки сучасних наукових досягнень (КП-4). - Здатність проектувати, розробляти програму, здійснювати та представляти комплексні політологічні дослідження із застосуванням широкого кола сучасних прикладних методів, технологій та інструментарію аналізу (КП-5). - Здатність брати участь в роботі вітчизняних та міжнародних науково-дослідних колективах з вирішення наукових та науково-освітніх завдань (КП - 6).
--	---

V Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

1. Визначені ОНП кінцеві, підсумкові та інтегративні результати навчання, що визначають нормативний зміст підготовки:

- Проводити міждисциплінарні наукові дослідження політичних процесів, володіючи належним рівнем загальнонаукових компетентностей, які сприяють формуванню цілісного наукового підходу, професійної етики та загального культурного кругозору; демонструвати системний науковий світогляд, уміння креативно мислити, формулювати висновки і розробляти рекомендації, пропонувати неординарні підходи з використанням новітніх технологій у розв'язанні поставлених завдань (РН-1).
- Демонструвати лідерські якості, навички міжособистісної взаємодії, вміння працювати в команді дослідників, ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, дотримуючись принципів наукової етики (РН-2).
- Демонструвати сформовані систематичні уявлення про сучасні концепції філософії науки, основні стадії еволюції науки та наукової думки, про наукову картину світу; використовувати положення і категорії філософії задля аналізу та оцінювання різноманітних фактів та явищ; застосовувати навички аналізу сучасних світоглядних та методологічних проблем (РН-3).
- Системно застосовувати навички проектування науково-дослідної діяльності у політологічній галузі; вміти використовувати оптимальні методи та концепції дослідження; застосування вміння пошуку інформації в спеціалізованій літературі, використовуючи різноманітні ресурси: журнали, бази даних, on-line ресурси (РН-4).
- Мати сформовані знання про основні методи та засоби отримання, збереження, переробки інформації за допомогою сучасних ІКТ; застосовувати навички організації та планування науково-дослідної роботи за допомогою ефективного використання ІКТ; здійснювати експертно-аналітичну та науково-дослідну діяльність з використанням сучасних ІКТ (РН-5).
- Застосовувати знання методів та технологій наукової комунікації іноземною мовою; стилістичні особливості представлення результатів наукової діяльності в усній та письмовій формі іноземною мовою; демонструвати навички аналізу наукових текстів іноземною мовою;

застосування різноманітних методів, технологій і типів комунікації при здійсненні професійної діяльності іноземною мовою (PH-6).

- Ідентифікувати наукові та практичні проблеми, готувати наукові тексти та доповіді, здійснювати публічну апробацію результатів досліджень державною мовою, демонструвати усну та письмову комунікацію (PH-7).

- Знати систему вищої освіти в Україні, специфіку професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи; використовувати законодавче та нормативно-правове забезпечення вищої освіти; використовувати сучасні засоби і технології організації та здійснення освітнього процесу, різноманітні аспекти виховної роботи зі здобувачами, інноваційні та інтерактивні методи навчання; здійснювати відбір та використання методів викладання з врахуванням специфіки наряду підготовки; здатність до формування та реалізації ОП в системі вищої освіти (PH-8).

- Критично оцінювати власні наукові розробки при впровадженні у навчальний процес; використовувати теоретичні та методологічні напрацювання власного наукового дослідження при розробці навчально-методичного забезпечення дисциплін (PH-9).

- Використовувати систематичні знання змісту основоположних теоретичних концептів і методик, що застосовують при аналізі і прогнозуванні політичних процесів та політичних відносин, розробляти та науково обґрунтовувати політичні рішення і дії; оцінювати їх вплив у середньостроковій та довгостроковій перспективах; використовувати теоретичні знання та вміння критично оцінювати потенціал і межі застосування різноманітних методів в дослідженні політичних процесів, політичних відносин та інститутів (PH-10).

- Вміти ставити завдання дослідницького характеру та виконувати комплексні політологічні дослідження з використанням широкого кола сучасних методів дослідження, інформаційно-комунікативних технологій, інструментарію аналізу (PH-11).

- Здатність фахово представляти результати наукових політологічних досліджень; вміти публічно виступати, вести дискусії, аргументовано відстоювати свої громадянські і наукові позиції (PH-12).

- Використовувати вміння аналізувати державно-політичні рішення, альтернативи рішення, впровадження державно-політичних рішень; складання аналітичного документа в процесі розробки державної політики, вміння проаналізувати види аналітичних документів та їхні структурні і текстуальні особливості (PH-13).

- Вміння використовувати систематичні знання особливостей представлення результатів наукової діяльності в усній і письмовій формі при роботі у вітчизняних та міжнародних дослідницьких колективах; застосувати навички реалізації науково-дослідних робіт у практичній та професійній діяльності (PH-14).

2. Стыль та методика навчання

А) Підходи до викладання та навчання.

Теоретичне навчання здійснюється на основі поєднання лекційних та семінарських (практичних) занять з самостійною роботою здобувача вищої освіти. Практична підготовка передбачає проходження науково-дослідної або асистентської практики.

Б) Система оцінювання.

Формами підсумкового контролю є екзамени, заліки, а також диференційовані заліки, які проводяться для оцінювання якості виконання та захисту звітів з науково-дослідної або асистентської практики. Проміжний та поточний контроль здійснюється у формі виконання індивідуальних науково-дослідних завдань (аналітичних записок, есе, складання порівняльних характеристик тощо), модульних контрольних робіт тощо.

3. Рекомендований перелік навчальних дисциплін і практик. Розподіл змісту освітньо-наукової програми підготовки, навчальний час за циклами підготовки.

Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії з політології становить 48 кредитів ЄКТС.

Розподіл змісту освітньої складової програми за циклами дисциплін та критеріями нормативності і вибірковості наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Розподіл змісту освітньої складової за критеріями нормативності та вибірковості

Цикл дисциплін	Загальна кількість кредитів	У тому числі:	
		нормативні дисципліни, кредитів	вибіркові дисципліни, кредитів
Загальна підготовка	21	21	-
Професійна підготовка,	23	10	13
Практична підготовка (науково-дослідна або асистентська практика)	4	4	-
Усього	48 (100%)	35 (73%)	13 (27%)

Формами підсумкового контролю з навчальних дисциплін є екзамени, заліки, а також диференційовані заліки, які проводяться для оцінювання якості навчання (табл. 2).

Таблиця 2

Перелік компонент ОНП

Код н/д	Шифр дисципліни за навчальним планом	Компоненти освітньої програма (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОНП				
ОК 1.	ЗП1	Актуальні проблеми філософії	5	Залік
ОК 2.	ЗП2	Методологія наукової діяльності	4	Екзамен
ОК 3.	ЗП3	ІКТ в сучасних наукових дослідженнях	3	Залік
ОК 4.	ЗП4	Наукова комунікація іноземною мовою	6	Екзамен
ОК 5.	ЗП5	Ділова українська мова	3	Залік
ОК 6.	ПП1	Політичні процеси та політичні відносини	5	Екзамен
ОК 7.	ПП2	Методологія та організація науково-дослідної роботи політолога	5	Екзамен
ОК 8.	ПР	Науково-дослідна / асистентська практика	4	Диференційований залік
Вибіркові компоненти ОНП				
Дисципліни професійної підготовки				
ВД 1.	ВПП1	Дисципліна за вибором 1	5	Екзамен
ВД 2.	ВПП2	Дисципліна за вибором 2	4	Залік
ВД 3.	ВПП3	Дисципліна за вибором 3	4	Залік

Структурно-логічна схема ОНП.

Таблиця 3

Структурно-логічна схема підготовки

Семестр	Зміст навчальної діяльності (вказуються шифри дисциплін, обсяг кредитів)
---------	--

I (17 кредитів)	ОК 2, 4 кр.; ОК 3, 3 кр.; ОК 6, 5 кр.; ОК 7, 5 кр..
II (19 кредитів)	ОК 1, 5 кр.; ОК 4, 6 кр.; ОК 5, 3 кр.; ВД 1, 5 кр.
III (8 кредитів)	ВД 2, 4 кр.; ВБ 3, 4 кр.
IV (4 кредити)	ОК 8, 4 кр.

Схематично співвідношення між результатами навчання та компетентностями представлено у Таблиці 4.

Опис нормативних навчальних дисциплін наведено в Додатку А.

Пакети вибіркового дисциплін професійної підготовки є відкритими, їх розробляє випускова кафедра. Варіативні дисципліни обираються аспірантом з урахуванням тематики дисертаційного дослідження (аспірант має обрати 3 дисципліни). Аспірант має право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для другого (магістерського) рівня вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням із своїм науковим керівником та завідувачем випускової кафедри.

Таблиця 4

Матриця відповідності визначених ОНП результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання / Навчальна дисципліна	Компетентності														
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності				Спеціальні (фахові) компетентності									
		КЗ-1	КЗ-2	КЗ-3	КЗ-4	КП-1	КП-2	КП-3	КП-4	КП-5	КП-6	КП-7	КП-8	КП-9	
РН-1 / ОК 2,6,8	Здатність виявляти та розв'язувати комплексні проблеми в сфері політології, висувати гіпотези та генерувати нові ідеї їх комплексного розв'язання, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань у процесі дослідницько-інноваційної діяльності та професійної практики.		+	+										+	
РН-2 / ОК 6			+	+											
РН-3 / ОК 1		+													
РН-4 / ОК 2			+	+											
РН-5 / ОК 3				+											
РН-6 / ОК 4					+										
РН-7 / ОК 5					+										
РН-8 / ОК 6			+										+	+	
РН-9 / ОК 6			+												
РН-10 / ОК 7,8						+	+	+	+	+	+				
РН-11 / ОК 8									+	+	+				
РН-12 / ОК 8									+	+	+				
РН-13 / ОК 9													+	+	
РН-14 / ОК 9													+	+	

VI Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Публічний захист наукових досягнень у формі дисертації. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану.
Вимоги до дисертаційної роботи	<p>Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.</p> <p>Вимоги до дисертаційної роботи – для оприлюднення, публічного ознайомлення зі змістом дисертаційної роботи та запобігання академічному плагіату (перевірка робіт на плагіат; визначення нормативу унікальності текстів) робота, а також відгуки опонентів мають бути розміщені на офіційному web-сайті МДУ відповідно до законодавства.</p> <p>Вимоги до оформлення дисертацій встановлює Міністерство освіти і науки України.</p>
Вимоги до атестаційного/єдиного державного кваліфікаційного екзамену (екзаменів) (за наявності)	-
Вимоги до публічного захисту (демонстрації)	<p>Захист відбувається відкрито і гласно.</p> <p>Вимоги щодо процедури та особливих умов проведення публічного захисту визначаються Кабінетом міністрів України.</p>

Атестація випускників освітньо-наукової програми «Політологія» спеціальності 052 «Політологія» проводиться у формі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Атестація завершується видачею документа встановленого зразка про присудження випускнику ступеня доктора філософії з політології.

VII Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У МДУ функціонує система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;

9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за його поданням оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

VIII Наукова складова програми

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом наукового керівника та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Освітньо-наукова програма передбачає досягнення наступних результатів науково-дослідної діяльності протягом чотирирічного періоду навчання у аспірантурі:

- робота над дисертацією;
- участь у наукових семінарах (обговорення проміжних результатів наукових досліджень);
- підготовка наукових публікацій у наукових фахових виданнях, у міжнародних рецензованих виданнях, у наукових періодичних виданнях інших держав та у виданнях України, які включені до міжнародних наукометричних баз;
- участь у наукових конференціях різного рівня, підготовка тез доповідей;
- оформлення та захист дисертаційної роботи.

Напрями дослідження, що визначатимуть потенційні тематики дисертаційних робіт:

- Аналіз та прогнозування політичних процесів в Україні.
- Демократична трансформація політичної системи в Україні.
- Головні тенденції розвитку політичних інститутів в сучасній Україні.
- Державна влада, її зміст і функції, її місце в політичній системі суспільства.
- Порівняльна характеристика політичних систем країн світу.
- Дослідження трансформаційних процесів у країнах світу.
- Порівняльна характеристика політичних інститутів і процесів країн світу.
- Південно-Східний регіон України в умовах суспільно-політичної кризи.
- Політична ідентичність як ресурс демократичного розвитку.
- Засоби масової комунікації як суб'єкт політичного процесу
- Волонтерський рух в Україні в умовах зовнішньої агресії.
- Інформаційна безпека України за умов зовнішньої агресії.
- Державне регулювання національного інформаційного простору України

Протягом усього періоду навчання передбачається тісний контакт аспіранта з науковим керівником, консультування з питань підготовки наукових статей та написання дисертаційної роботи, звітування про результати дослідницької роботи на наукових семінарах. Конкретні види наукової роботи та їх змістовне наповнення зазначаються у індивідуальному плані наукової роботи аспіранта.

Опис нормативних навчальних дисциплін

Дисципліни циклу загальної підготовки

ОК 1. Актуальні проблеми філософії

Мета вивчення курсу: набуття аспірантами глибоких знань про генезис, розвиток і сутність філософських ідей у всесвітній культурі, детальне знайомство із сучасною філософією, повне опанування філософськими методами, аналізом та вирішенням філософських проблем сучасності.

Завдання курсу: глибоке відтворення змісту філософських ідей від античності до сьогодення, вирішення філософських проблем буття, теорії пізнання, людини, суспільства, освіти на сучасному рівні.

Змістовні модулі:

1. Актуальні проблеми філософії і методології науки
2. Філософія як основа соціально-гуманітарного знання

ОК 2. Методологія наукової діяльності

Мета вивчення курсу є формування знань з методології, теорії методу і процесу, психології, методичного забезпечення науково-дослідної діяльності на етапах аспірантських досліджень, розвиток умінь та навичок організації дослідницького процесу, формування культури та навичок проведення досліджень, впровадження їх результатів у практику діяльності організацій. Курс передбачає також формування у аспірантів здатності та готовності до виконання професійних функцій в академічних науково-дослідних організаціях, до аналітичної та інноваційної діяльності в професійних областях, відповідних напряму підготовки.

Завдання курсу: теоретична підготовка аспірантів з питань формування науково-дослідного мислення; сутності понять і категорій методологій наукових досліджень; організації процесу наукового дослідження; вибору об'єктів наукового дослідження; застосування теоретичних та емпіричних методів дослідження; методик дослідження, їх змісту і принципів розробки; планування науково-дослідних робіт; принципів побудови наукового дослідження, розробки основних етапів та форм процесу наукового дослідження; організації науково-дослідної роботи аспірантів; сутності понять гносеології і її місця в системі наукових знань; діалектики як системи принципів, законів і категорій; специфіки наукового пізнання та науково-дослідної діяльності типології методів наукового пізнання; сутності понять синергетики і евристики; змісту та структури процесу наукового дослідження; формування та обґрунтування наукових гіпотез; оволодіння традиційними та сучасними інноваційними методами проведення досліджень; інформаційного забезпечення процесу наукового дослідження оформлення результатів наукових досліджень та впровадження їх у практику; процедури підготовки до захисту, захист і оформлення документації за підсумками закінченого дисертаційного дослідження; визначення суспільної ефективності наукових досліджень; формування уявлень про роботу в науково-дослідному колективі.

Змістовні модулі:

1. Сутність поняття науки і методологія наукових досліджень.
2. Технологія та методи наукових досліджень.
3. Структура, оформлення і захист дисертаційної роботи.
4. Види та правила оформлення наукових публікацій.

ОК 3. ІКТ в сучасних наукових дослідженнях

Мета вивчення курсу: формування у аспірантів знань і умінь, пов'язаних з використанням інформаційно-комунікаційних технологій у наукових дослідженнях, поглиблення навичок роботи в текстових та табличних процесорах, розкриття сутнісних аспектів застосування

комп'ютерних мереж для завдань пошуку наукової інформації, онлайн-спілкування, ознайомлення з функціональними можливостями програмних засобів, призначених для здійснення наукового аналізу інформації.

Завдання курсу: розкрити роль інформаційно-комунікаційних технологій в наукових дослідженнях; розширити знання та навички аспірантів у сфері використання комп'ютерних мереж; поглибити вміння аспірантів, пов'язані з пошуком інформації в мережі Інтернет та онлайн-спілкуванням; розкрити значення та способи застосування статистичних методів в наукових дослідженнях; виробити навички побудови наукової звітності з використанням сучасних інформаційних технологій.

Змістовні модулі:

1. Прикладне програмне забезпечення для оформлення наукової інформації
2. Основи статистичної обробки наукової інформації
3. Комп'ютерні мережі. Глобальна мережа Інтернет

ОК 4. Наукова комунікація іноземною мовою (англійська)

Мета вивчення курсу формування у здобувачів третього рівня вищої освіти повного комплексу знань, умінь та навичок, необхідних для проведення наукового дослідження, опрацювання іншомовних джерел і презентації результатів науково-дослідної роботи; підготовка конкурентоспроможних, інтегрованих у світовий науково-освітній простір фахівців ступеня доктора філософії у відповідній галузі наук.

Завдання курсу: ознайомити здобувачів третього рівня вищої освіти з основними лексичними та граматичними особливостями наукового стилю, нормами і правилами наукової комунікації; сформувати у здобувачів уміння щодо мовного оформлення різних за жанрами наукових текстів (монографія, дисертація, автореферат дисертації, тези доповідей, коротка та розширена анотація до наукової розвідки, звіт про наукову роботу, рецензія, відгук тощо) англійською мовою; сформувати у здобувачів навички редагування (саморедагування) наукових текстів різних жанрів; сформувати вміння дискутувати та аргументувати, вести бесіду англійською мовою у межах тематики, передбаченої програмою за відповідним напрямом підготовки здобувачів; сформувати у здобувачів навички перекладу фахових текстів, критичного осмислення їхнього змісту через визначення актуальних ідей, основних термінів і понять; сформувати у здобувачів навички адекватного застосування термінологічного інструментарію для позначення спеціальних понять за темою наукового дослідження; ознайомити здобувачів зі структурою та загальними вимогами до оформлення бібліографічного опису відповідно до ДСТУ, стандарту «Harvard», MLA та APA стилів.

Змістовні модулі:

1. English as a «global» language acting as «linguo franca».
2. A Short Guide to Academic Writing Style.
3. Key Stages of Completion a Dissertation and Research Project.

ОК 5. Ділова українська мова

Мета вивчення курсу: підвищення рівня загальномовної підготовки, мовної грамотності, комунікативної компетентності аспірантів, практичне оволодіння основами офіційно-ділового, наукового, розмовного стилів української мови, що забезпечить професійне спілкування на належному мовному рівні.

Завдання курсу: сформувати чітке й правильне розуміння ролі державної мови в професійній діяльності; забезпечувати досконале володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення; опанувати основну загальнонаукову термінологію; формувати навички оперування фаховою термінологією, редагування, коригування та перекладу наукових текстів; опанувати особливості формально-наукової й мовно-прагматичної організації наукового документа; засвоїти різні види наукового дискурсу та усвідомити особливості культури наукової мови.

Змістовні модулі:

1. Українська мова – державна мова України.
2. Наукова мова як комунікативний феномен.

Дисципліни циклу професійної підготовки

ОК 6. Політичні процеси та політичні відносини.

Мета вивчення курсу: опанувати питання, пов'язані з політичними процесами та політичними відносинами в Україні, систематизувати досвід забезпечення трансформаційних процесів, особливості розвитку перехідної державності в Україні; допомогти здобувачам кваліфіковано аналізувати питання політики у сучасній Україні.

Завдання курсу: вивчення концептуальних основ та конституційних засад, які лежать в основі політичних процесів та політичних відносин в Україні з метою застосування їх в практичній діяльності.

Змістовні модулі:

1. Теорія та методологія дослідження політичних процесів і політичних відносин.
2. Прийняття політичних рішень як змістовна складова політичних процесів та провідна форма політичних відносин.
3. Політичні процеси та політичні відносини в сучасній Україні.

ОК 7. Методологія та організація науково-дослідної роботи політолога

Мета вивчення курсу: формування у аспірантів уявлень про сутність, принципи, етику сучасного наукового дослідження, академічну доброчесність, формування розвиненого критичного мислення, опанування широким колом теоретичних знань та прикладних методів, технологій та інструментарію політологічного дослідження, необхідних для підготовки та захисту дисертаційного дослідження за спеціальністю.

Завдання курсу: ознайомлення з парадигмами і підходами політичної науки, формування уявлень про їх еволюцію; засвоєння сучасних нормативних та емпіричних політичних теорій; формування уявлень про специфіку науково-дослідної діяльності, формування вмінь та компетенцій конструювання дизайну, розроблення програми та здійснення комплексного політологічного дослідження з використанням широкого кола сучасних прикладних методів, технологій та інструментарію; надання емпіричної можливості апробації конкретних дослідницьких методик; формування уявлень про роботу в науково-дослідному колективі; оволодіння навичками організації та управління науковими проектами та/або науковими дослідженнями, презентації їх результатів у професійному середовищі через сучасні форми наукової комунікації (академічні наукові публікації, семінари, конференції), в засобах масової інформації та в публічній сфері у національному та міжнародному контексті, захист і оформлення документації за підсумками закінченого дисертаційного дослідження; формування здатності діяти у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики.

Змістовні модулі:

- 1: Методологія політичної науки
2. Методи політичних досліджень
3. Організація процесу проведення дослідження

